

GYŐR MEGYEI JOGÚ VÁROS
9021 Győr, Városház tér 1.

9. napirendi pont

Dr. Dézsi Csaba András polgármester előterjesztése

Javaslat
Győr Megyei Jogú Város Levéltára 2023. évi beszámolójának és
2024. évi munkatervének jóváhagyására

Győr, 2024. március 8.

Előterjesztő:

Dr. Dézsi Csaba András
polgármester

Az előterjesztést látta:

Dr. Pergel Elza
alpolgármester

Az előterjesztést véleményezte: Oktatási, Kulturális, Sport és Turisztikai Bizottság

Meghívásra javasolt: Bagi Zoltán Péter, Győr Megyei Jogú Város Levéltárának igazgatója

Törvényességi véleményezésre bemutatva:

Nagyné dr. László Edit
jegyző

Az előterjesztést készítette: Kulturális Osztály

Dr. Dézsi Csaba András polgármester előterjesztése

Javaslat

Győr Megyei Jogú Város Levéltára 2023. évi beszámolójának és 2024. évi munkatervének jóváhagyására

Tisztelt Közgyűlés!

A helyi önkormányzatok és szerveik, a köztársasági megbízottak, valamint egyes centrális alárendeltségű szervek feladat- és hatásköreiről szóló 1991. évi XX. törvény 116. §-a az önkormányzati levéltárak éves beszámolójának és munkatervének jóváhagyását a Közgyűlés át nem ruházható feladatkörébe utalja.

Győr Megyei Jogú Város Levéltárának igazgatója elkészítette és az irányítói jogkör gyakorlójának jóváhagyásra benyújtotta 2023. évi munkabeszámolóját és 2024. évi munkatervét, mely dokumentumokat a fenntartónak – a Közgyűlés elfogadó határozatával együtt – meg kell küldenie a Magyar Nemzeti Levéltár vezető szakfelügyelőjének.

Az intézmény szakmai tevékenységét a köziratokról, a közlevéltárakról és a magánlevéltári anyag védelméről szóló 1995. évi LXVI. törvényben előírt kötelezettségeinek megfelelően végzi. A mintegy 3 600 iratfolyómétert kitevő levéltári állományt magániratok, közokiratok és városépítészeti dokumentumok alkotják, gyűjtési körébe tartoznak továbbá a törvényekben előírt azon iratanyagok (különösen: munkajogi és tulajdonjogi iratok, bizonyítványok), melyek hivatalos eljárásban felhasználhatók, és melyekről a levéltár hiteles igazolásokat, másolatot adhat ki.

A költségvetési szerv közéleti, állampolgári szolgáltató, tudományos kutató, ismeretterjesztő és kiadói feladatkört egyaránt betölt, természetes és jogi személyek számára biztosítja mindazon közszolgáltatásokat, melyek az állomány gyűjtése, megőrzése, védelme, feldolgozása, kutathatóvá tétele és kutatása, valamint selejtezése jelentenek.

Az intézmény 2023. évi tevékenysége során továbbra is együttműködött a város iratképző szerveivel, segítette a szabályszerű és szakszerű irattározásuk gyakorlatának kialakítását, illetve továbbra is segítette az Önkormányzat közigazgatási munkáját.

A Levéltár a 2023. évben is csatlakozott a megszokott nagyrendezvényekhez, mint az Ünnepi Könyvhét, a Könyvszalon, továbbá társintézményekkel karöltve megrendezte a szakmai előadásokban bővelkedő Levéltári Napot. A 2023-as év különös jelentőséggel bírt az intézmény számára tekintettel arra, hogy Győr Megyei Jogú Város Levéltára ebben az évben ünnepelte fennállásának 30. évfordulóját.

Kérem a Tisztelt Közgyűlést, hogy Győr Megyei Jogú Város Levéltárának 2023. évi beszámolóját és 2024. évi munkatervét az 1. számú melléklet szerinti tartalommal az alábbi Határozati javaslatban foglaltak szerint szíveskedjen jóváhagyni.

Határozati javaslat

1./ Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése az irányítói jogkörébe tartozó és fenntartásában működő Győr Megyei Jogú Város Levéltára 2023. évi beszámolóját és 2024. évi munkatervét az 1. számú mellékletben foglaltak szerint jóváhagyja.

Felelős: polgármester

Határidő: azonnal

Győr, 2024. március 8.

Dr. Dézsi Csaba András
polgármester

✉ 9022 Győr, Rákóczi Ferenc út 1. 9001 Pf: 648 ☎: 96/ 312-288, 518-742 ☎ /fax:518-742
E-mail: leveltar.gyor@gmail.com * honlap: www.vleveltar.gyor.hu
Műszaki részleg: 9024 Győr, Külső Baross Gábor út 61-63. ☎ /fax:423-654

GYŐR MEGYEI JOGÚ VÁROS LEVÉLTÁRÁNAK 2023. ÉVI MUNKABESZÁMOLÓJA

Győr Megyei Jogú Város Levéltárának 2023. évi eredeti költségvetési előirányzata 79.417.736,- Ft volt, a kapott pótelőirányzatoknak köszönhetően a módosított előirányzat összege 208.320.958,- Ft, ennek teljesítése 82%-ban, vagyis 168.819.305,- Ft-ban valósult meg. A fennmaradó összeg kötelezettséggel terhelt maradványként jelent meg. A teljesített személyi juttatás összege 62.191.936,- Ft, a munkaadót terhelő járulék 7.932.531,- Ft, a dologi és egyéb kiadások értéke 94.503.716,- Ft, az egyéb működési célú kiadások 1.672.866,- Ft a beruházások eredménye 2.518.256,- Ft volt.

A Levéltár Rákóczi Ferenc utcai főépületében az alábbi munkálatok valósultak meg:

1. A tűzjelző központ cseréje valósult meg, összesen 1.149.990,- Ft értékben.
2. A tűzjelző központhoz tartozó füstérzékelők (20db), és kézijelzésadók (4db), amelyek még nem lettek modernizálva, lecserélése megtörtént, összesen 773.333,- Ft összegben.
3. Az összes régi fénycsőarmatúra cseréje, új energiatakarékos fényforrással történő helyettesítésével megtörtént, összesen 463.135,- Ft értékben.

A Levéltár a minden évben megjelenő Győri Tanulmányok soros kötetét megjelentette.

Intézményünk a Nemzeti Kulturális Támogatáskezelő felületén 3 pályázatra jelentkezett, és nyert el sikeresen az alábbiak szerint:

1. Savmentes irattároló dobozok beszerzése, elnyert összeg 600.000,- Ft
2. Kötetek restaurálása, elnyert összeg 665.650,- Ft
3. Számítástechnika eszközök beszerzése, elnyert összeg 600.000,- Ft

Az első és a második projekt teljesítése és kifizetése 2024. évben történik meg, míg a számítástechnika eszközök sikeresen beszerzésre kerültek összesen 669.820,- Ft összegben.

Győr Megyei Jogú Város Levéltára fennállásának 30 éves évfordulójára tervezett ünnepség 2023.10.04-én valósult meg. Továbbá megrendezésre és lebonyolításra került a XXV. Győri és a XI. Kisalföldi Levéltári Nap, amelyen a Levéltár ez alkalommal is részt vett.

Győr Megyei Jogú Város Levéltára 2023. évi eredeti bevételi előirányzata 130.000,- Ft volt. Intézményünk részt vett a Győri Könyvhét, a Győri Könyvszalon rendezvényeken, amelyekből bevétele keletkezett. A bevételek részét képezték még a bérleti bevételi díjak, az egyéb kiadványok értékesítéséből származó összegek, valamint a közműdíjak visszatérítéséből származó egyéb bevételi források is. A fentiekre tekintettel a bevételek túlhaladták az eredeti tervet, így a Levéltár 2023. évi összbevétele 495.703,- Ft volt.

I. Technikai fejlesztés, levéltári iratok elhelyezése

A 2023.évi tervben meghatározottak alapján az NKA által kiírt pályázaton (pályázati azonosító: A2033/N1433) elnyert összegből három laptopot és a hozzájuk tartozó jogtiszta szoftvert tudta finanszírozni az intézmény. A két asztali gép beszerzését a 2024. évben tervezzük. Ehhez szintén pályázati forrást szeretnénk felhasználni.

II. Személyi ellátottság, vezetés, munkaszervezés

A Levéltár 2020-ig jelentős létszámbővítésen esett át. Ezzel számos feladat megvalósítása vált lehetővé. Mind a központi, mind a fióklevéltár erősödött ezáltal. A fő cél, hogy az egyre növekvő feladatok, közigazgatási teendők a korábbi magas színvonalon továbbra is megvalósuljanak, lehetővé váljék a részben nyugállományba vonuló kollégák pótlása, helyettesítése.

A Levéltárban folyó ügyfélszolgálati munka zavartalan folyt. A jogszabályi környezet megváltozásával a korábban hiteles másolatokra megszabott illetékek megszűntek, emiatt a Levéltár ezeket bárki számára ingyen tudja biztosítani. Továbbra is fő célunk, hogy mind a központi épületben, mind a külső telephelyen az ügyfélszolgálat zavartalanul működjön, de a személyes megjelenés helyett a telefonos, illetve e-mailes ügyintézés támogatjuk. A kutatószolgálat racionális működését a 2023. évben is fenntartottuk. A törvényben meghatározott minimum követelménynek is eleget tettünk. A kutatók előzetes online bejelentkezése pedig szakszerűbbé tette a kiszolgálást.

III. A gyűjtőterület felügyelete

Továbbra is kiemelten ellenőriztük azokat az iratképzőket, amelyek a korábbi szervezeti átalakulásokat követően megmaradtak a városnál. Elsősorban az ott őrzött olyan anyagok megtekintésére koncentráltunk, amelyek a jelenlegi jogszabályok értelmében a levéltár őrizetébe fognak kerülni. Természetesen itt csak ellenőrzésről, és nem iratátvételtől lehetett szó. A 2023. évben egy alkalommal végeztünk szervellenőrzést. Ezt a legnagyobb iratképzőnkénél, a városi önkormányzatnál hajtottuk végre.

A levéltárhoz beérkező intézményi irattári és selejtezési tervek átvizsgálása után megtettük a javaslatainkat. Sok a már elavult, hatályukat veszített jogszabályokon alapuló mintaterv, melyek felülvizsgálatra, korszerűsítésre szorultak. Miután néhány ilyen irattári terv nem felelt meg a jogszabályi követelményeknek, kezdeményeztük, hogy az érintett intézmények hozzák összhangba irattári tevékenységüket az általuk folytatott gyakorlattal.

IV. Anyaggyarapodás, állományvédelem

Levéltárunkban a 2023. évben nem történt iratátvétel.

A 2023. évben iratrestaurálásra nem került sor.

Az anyagvédelem szigorú előírásaira való tekintettel a levéltár az iratokat mindenkor savmentes dobozokban igyekszik elhelyezni. A központi épületben a város legrégebbi iratainak többsége még az ún. régi típusú, nem savmentes dobozokban van elhelyezve, ezek átdobozolása folyamatos. Az önkormányzattól átvett iratok kb. egyharmada még szintén a hagyományos dosszié rendszerű mintaállványozásnak megfelelően volt és van kezelve. Ezért 2023-ban is sor került az iratok átdobozolására.

Az állományvédelmi előírások betartása a központi épületben is szükséges. Rendelkezünk ugyan a fűtés szabályozásának eszközével, ám légkondicionáló berendezés itt sincs. Az alagsori helyiségek esetében magas a páratartalom, amit csökkenteni kell. Mivel a legértékesebb iratok itt találhatók, így a légkondicionáló berendezés kiépítése e helyen élvez elsőbbséget.

Állományvédelmi szempontból fontos előrelépésnek tekinthetjük, hogy tovább folytatódott a

levéltári anyagaink digitalizálása. A 2023. esztendőben az ügynevezett magánépítési iratok anyagának feldolgozását folytattuk. Ennek keretében 32 000 felvétel készült, amely 3,3 terrabyte.

V. Iratrendezés

A Műszaki Fióklevéltárba frissen bekerült műszaki dokumentációk mintaálványozása megtörtént, és az iratátvétel során a számítógépes nyilvántartás is átkerült intézményünkbe. Emellett a 2023. évben 1 fond (XIV. 8. 1,5 ifm) középszintre, míg 3 fond (IV. 1059., XV. 9. XXIII. 113.) iratanyagát a legmagasabbra, darabszintre rendeztük. Emellett tovább folyt a XXIII. 114. fond középszintre rendezése, amely során 15 ifm készült el.

VI. Iratselejtezés

Levéltárunk iratselejtezést nem végzett az elmúlt évben. Az ellenőrző rendezések során nem ítélt egyetlen tételt sem kiselejtezendőnek.

VII. Segédletkészítés

A darabszintű rendezés során Excel táblázatba vittük fel azokat az adatokat, amelyek alapján, illetve segítségével bővebb információkkal tudjuk segíteni a későbbi kutatókat és ügyfeleket.

A levéltár folytatja a műszaki iratok számítógépes feldolgozását a 2005-ben megvásárolt program segítségével. A cél, hogy a munka mielőbbi befejezésével darabszintre rendezzük ezen iratokat.

A levéltár folytatta a 2020-ban elkezdett új számítógépes nyilvántartási rendszer kiépítését. Ez kizárólag a magyarországi városi levéltárakra vonatkozik, amelybe nem tartozik bele Budapest Főváros Levéltára. De – részben pályázati pénzből – kifejezetten ennek a levéltárnak a támogatásával valósítottuk meg ezt a feladatot. Ezzel levéltárunk lényegében csatlakozott az ország többi közlevéltárához. A későbbiek során e nyilvántartás segítségével lehetőség lesz arra is, hogy a statisztikai jelentésekben szereplő adatok ezzel összefüggően kerüljenek az ismétlődő beszámolókbba, munkatervekbe.

VIII. Kutató- és ügyfélszolgálat

A levéltár a tudományos kutatók kiszolgálása kapcsán előnyben részesítette a város történetével foglalkozó ügyfeleket. A 2023. évben összesen 40 kutatási kérelem érkezett intézményünkbe. A kutatási esetek száma pedig összesen 100 volt.

Az ügyfélszolgálat zavartalanul folyt, mivel itt a személyes részvétel nem feltétel. Ki kell mondanunk azonban, hogy a levéltárat a napi ügyvitel miatt keresik fel a leggyakrabban (bizonyítvány-másolatok, telekkönyvi végzések, tervrajzok stb.). Az iratok átvétele, annak megőrzése és az abból való szolgáltatás egy olyan nélkülözhetetlen feladat, amelyet a levéltár eleve jobban lát el, mint sok esetben ezen iratok megtermelői és jogutódai. A 2023. évben összesen 185 adatigénylő kérelem érkezett be hozzánk az ügyfelek részéről. Döntően építési terveket és iskolai igazolásokat kértek. Ennek keretében 417 másolatotadtunk ki, illetve 7 esetben történt ügyviteli célú kölcsönzés.

IX. Kiadványkészítés

A *Győri Tanulmányok* 45. száma megjelent 2023-ban is. Emellett szeretném jelezni, hogy a Budapest Főváros Levéltára által elnyert pályázatnak köszönhetően az eddig még digitális formában nem hozzáférhető Győri Tanulmányok szkennelését is elkezdte az említett társintézmény. Ezeket hamarosan publikálják a *Hungaricana* felületén.

A meglévő kiadványainkat az *Ünnepi Könyvhéten* és *Győri Könyvszalonon* bemutattuk és árusítottuk. Hiszen ezek a nagy nyilvánosság mellett zajló események, amelyeket eddig és ezután is ki kell használnunk. Természetesen kiadványainkat minden alkalommal bemutattuk és árusítottuk az évente megrendezett *Győri Levéltári Napon*. Kiaknázva szakmai kapcsolatainkat, alkalmanként egyes kiadványainkat szélesebb körben is közzétettük. Időnként a *Magyar Levéltárosok Egyesületének* vándorgyűlésén, a *Vármegyei és Városi Levéltárak Vezetőinek Tanácsa* éves találkozóin is hozzáférhetővé tettük köteteinket, és így bonyolítottuk le a szakmai kiadványi cseréket is.

X. Közművelődés

A vármegyei *Polgári Védelmi Szövetség* szervezésében összesen 6 alkalommal került sor vezetésre Levéltárunkban, amely gyűjtőpontjában a Lőcsei Fehérasszony története állt.

Levéltárunk egy dolgozója az MCC meghívására is tartott előadásokat. Az egyiket Szegeden, a másikat pedig Dunaszerdahelyen.

Levéltárunk munkatársa két alkalommal tartott rendhagyó történelem órát egy-egy győri középiskolában is. Emellett kettejüknek összesen 8 tudományos publikációja jelent meg.

A levéltárunk 2023 októberében ünnepelte fennállásának 30. évfordulóját, amelyen „az alapítóatyák” emlékeztek meg a hőskorról, amikor a városnak újra egy önálló levéltára lett.

A társintézményekkel karöltve 2023 októberében rendeztük meg a *Levéltári Napot*, amelyen kollégáink közül ketten előadást is tartottak.

A *Nyugat-dunántúli Magyar-Izraeli Baráti Társaság Egyesület* szervezésében 2023 novemberében megtartott konferencia szervezésében részt vett a levéltár. Ahol az egyik levéltári munkatárs dr. Csillag József katonaiéveiről beszélt.

Munkatársaink összesen 9 tudományos előadást tartottak. Ebből négy alkalommal külföldön (Révkomárom, Nagyvárad, Eperjes két alkalommal).

Két munkatársunk részt vett a Holokauszt Dokumentációs Központ és Emlékgyűjteményben rendezett, a győri zsidóságot bemutató időszak kiállítás előkészítésében.

A 2023. évben intézményünk együttműködési szerződést kötött a Prešovská univerzita v Prešoveval, a *Holokauszt Dokumentációs Központ és Emlékgyűjteménnyel* és a *Veritas Történetkutató Intézet és Levéltárral* is. Ezek a kapcsolatok lehetőséget teremtenek arra, hogy az intézmény folyamatosan a tudományos vérkeringésben maradjon.

XI. Szakkönyvtár

Az állománygyarapítási munkát a korábbi gyakorlatnak megfelelően folytattuk. Ennek fedezetét részben a költségvetésünk biztosította, részben cserekiadványokkal is bővült az állomány, amelyhez saját megjelent munkáink adják az alapot. Emellett a *Nemzeti Kulturális Alap Közgyűjteményi Kollégiumának* ide vonatkozó rendelkezései végett az általuk támogatott műveinket az egyetemi és vármegyei levéltárakba is el kell juttatnunk.

A szakkönyvtár a levéltár munkatársainak biztosít betekintést, elsősorban tudományos munkatársainknak nyújt segítséget.

Korábbi kiadványaink teljes egészében hozzáférhetők az Archív Portálon, ami 2010-ig tartalmazza az addig megjelenteket.

A levéltár honlapja

A levéltár honlapja régóta üzemel. A tartalmi részeket folyamatosan fejleszteni kell. Az elmúlt időszakban számos levéltári kiadvány jelent meg, melyek már nem kaphatók. Újbóli kiadásuk nem célszerű, de törekszünk rá, hogy digitális formában hozzáférhetővé váljanak.

Figyelemmel arra, hogy a laikus felhasználók ma már többnyire nem a honlapot, hanem inkább a közösségi oldalakat használják, a levéltár létrehozta ilyen jellegű saját elérhetőségét a *Facebook*on, amely naprakész, és nagyon sok látogatója van. Ennek fejlesztése, új tartalmakkal való feltöltése állandó, kiemelt feladat.

Az elmúlt 29 évben számos olyan rendezvényt, kiállítást szerveztünk, amelyről digitális fényképek, videók maradtak fenn. Ezek folyamatos feltöltése a közösségi oldalra műszakilag lehetséges, így nemcsak a jelennel, de a múlt értékeinek közzétételével is népszerűsíthetjük intézményünket, és közkinccsé tehetjük a város gazdag történelmi múltját.

XII. Anyakönyvi másodpéldányok kezelése

A levéltári illetékességi terület elmúlt időszakban végbement jelentős átalakítása részben új helyzetet teremtett. Emiatt még mindig sűrűn előfordul, hogy a nem levéltárunk illetékességébe tartozó települések hozzánk küldik az utólagos bejegyzéseket, amelyeket természetesen átjuttatunk az illetékes levéltárnak.

Az anyakönyvek UB bejegyzéseinek folyamatos vezetése mellett külön iktatjuk az Anyakönyvi Hivatal által átküldött jelentéseket.

Győr, 2024. február 22.

✉ 9022 Győr, Rákóczi Ferenc út 1. 9001 Pf: 648 ☎: 96/ 312-288, 518-742 ☎ /fax:518-742
E-mail: leveltar.gyor@gmail.com * honlap: www.vleveltar.gyor.hu
Műszaki részleg: 9024 Győr, Külső Baross Gábor út 61-63. ☎ /fax:423-654

GYŐR MEGYEI JOGÚ VÁROS LEVÉLTÁRÁNAK 2024. ÉVI MUNKATERVE

Győr Megyei Jogú Város Levéltárának 2024. évi költségvetési előirányzata **79.512.120 Ft**, amelyből a személyi juttatás összege 51.056.790 Ft, a munkaadót terhelő járulék 6.884.883 Ft, a dologi és egyéb kiadások értéke 21.570.447 Ft.

I. Technikai fejlesztés, levéltári iratok elhelyezése

A 2023. évi technikai fejlesztéseket követően a gépparkunk felújítását ebben az évben is szeretnénk folytatni, döntően ismételten pályázati forrásokból. Egyrészt a munkánkhoz szükséges *FileMaker* program zavartalan futtatása lenne szükséges, ehhez jogtisztta szoftver beszerzése is elengedhetetlen. Másrészt intézményünknek is át kell térnie az elektronikus iktatásra, majd az elektronikus ügykezelésre, hogy az iratképzőink (elsősorban itt az önkormányzatra gondolok) iratanyagának átvételére és tárolására felkészüljünk. A *Budapest Főváros Levéltár*ából kapott ajánlást figyelembe véve a levéltár részére egy tanúsított elektronikus iratkezelő rendszer bevezetése volna szükséges. Mindezt követheti a levéltári elektronikus iratok megőrzését biztosító levéltári rendszer kialakítása. A 27/2015. (V. 27.) EMMI rendelet ezzel kapcsolatban a következőket írja elő a közlevéltárak számára, ezek a minimumkövetelmények: 19. § „(4) Elektronikus iratokat olyan informatikai alkalmazás támogatásával kell őrizni, amely biztosítja az iratok olvashatóságának, értelmezhetőségének, sértetlenségének a hosszú távú megőrzését, ennek érdekében az őrzést legalább két egymástól elkülönített adatbázisban kell biztosítani. (5) Az informatikai alkalmazás üzemeltetése során a tranzakciókra és a hozzáférésekre vonatkozóan naplózási szolgáltatást kell biztosítani.” Tehát egy ilyen informatikai alkalmazást kellene beszerezni, amelynek komoly költségei lehetnek. A költségek függenek a tárolt elektronikus iratok várható mennyiségétől, de azt tudni kell, hogy kis léptékben ehhez akár ingyenes szoftvereket is igénybe lehet venni (jelenleg ilyen például az

[Archivematica](#), a [Roda](#) vagy a [Preservica Starter](#)), de a testreszabásnak, illetve a tároláshoz szükséges hardverpark kialakításának is komoly költségei lehetnek. Hosszú távon azonban érdemes kialakítani egy ilyen rendszert, de mindez nyilván egy nagyobb léptékű, akár éveken át elhúzódó beruházás keretében valósulhat meg.

Ezt, illetve azt figyelembe véve, hogy a beszámolóban szereplő digitális állomány megfelelően tárolva legyen, a levéltárnak szüksége van tárhelyszolgáltatás vásárlására is, amelynek beszerzése az önkormányzat támogatásának köszönhetően folyamatban van.

Emellett *Budapest Főváros Levéltára* kezdeményezte, és már a 2022. évben elindult egy új számítógépes nyilvántartás létrehozása, amelynek keretében kifejezetten a városi levéltárak anyagai kerülnek fel egy online felületre. Ennek gondozása, karbantartása és feltöltése minimálisan 2–3 évet vesz igénybe. Erre a feladatra levéltárunk 2 kollégát biztosít.

II. Személyi ellátottság, vezetés, munkaszervezés

A Levéltár személyi állománya megfelelő, de az előttünk álló feladatok, újabb közigazgatási teendők szükségessé tehetik annak bővítését.

III. A gyűjtőterület felügyelete

Továbbra is kiemelten ellenőrizzük azokat az iratképzőket, amelyek megmaradtak a városnál. Elsősorban az ott őrzött anyagok megtekintésére koncentrálnunk. Természetesen itt csak ellenőrzésről és nem iratátvételtől van szó. Mindezeket figyelembe véve a 2022. évben felújított szervlátogatásokat szeretnénk folytatni ebben az évben is, és frissítjük a szervdossziéinkat, valamint szervkataszterünket is.

A levéltárhoz beérkező intézményi irattári tervek átvizsgálása után továbbra is megteesszük a javaslatainkat. Sok a már elavult, hatályukat veszített jogszabályokon alapuló mintaterv, melyek felülvizsgálatra, korszerűsítésre szorulnak. Amennyiben az irattári terv nem felel meg a jogszabályi követelményeknek kezdeményezzük, hogy az érintett intézmények hozzák összhangba irattári tevékenységüket az általuk folytatott gyakorlattal.

IV. Anyaggyarapodás, állományvédelem

Levéltárunk a 2024. költségvetési évben az önkormányzattól, mint legnagyobb iratképzőtől a működésével kapcsolatos dokumentumok begyűjtését nem tervezi. Kivételt jelent azonban a néhai Fal Ferencné és Fal Ferenc hagyatéka. Az örökhagyók értékes gyűjteményüket a városra hagyták végrendeletükben, azzal a kikötéssel, hogy azt a városi levéltár gondozza a továbbiakban.

Az anyagvédelem szigorú előírásaira való tekintettel a levéltár az intézményben őrzött iratokat savmentes dobozokban helyezi el. Ebben az évben is tovább folytathatnánk az átdobozolást, megfelelő állapotban megőrizve az ezekben található iratokat. Az önkormányzat támogatása mellett, ehhez az *NKA* pályázatán (A2033/N1430) savmentes irattároló dobozokra nyertünk el egy, a megvalósításhoz elegendő összeget.

Fontos a sérült irataink mentése, restaurálása is. Az *NKA* pályázatán (A2033/N1432) Győr Város iparmutatójának (1924–1928) restaurálásához nyertünk el egy, a megvalósításhoz elegendő összeget.

Az állományvédelmi előírások betartása a központi épületben is szükséges. Rendelkezünk ugyan a fűtés szabályozásának eszközével, ám légkondicionáló berendezés itt sincs. Az alagsori helyiségek esetében magas a páratartalom, amit csökkenteni kell. Mivel a legértékesebb iratok itt találhatók, így a légkondicionáló berendezés kiépítése e helyen élvez elsőbbséget. Ez a továbbiakban is nagyon fontos lenne. Ennek beszerzése és üzemeltetése megkövetelné azonban a teljes villamossági hálózat felújítását, amely szintén egy, a Levéltár anyagi lehetőségeit messze meghaladó vállalkozás volna.

Állományvédelmi és a munkatársaink egészségének megőrzése szempontjából is fontosnak tartom a padláson kialakult galambkolónia, és az ezzel együtt járó ürülékhalmozatok eltüntetését. A madarak szakszerű eltávolítását a helyi állatkert munkatársai végeznék el, az ürülékhalmozatok eltakarításához azonban szakszemélyzetre van szükség.

Állományvédelmi szempontból fontos a digitalizáció támogatása. Ilyen módon csökkenthetjük a kutató és az iratanyag fizikai kontaktusainak lehetőségét: dokumentumaink nem szennyeződnek és fényhatások (villanó vaku) sem érik. A 2022. esztendőben elkezdődött az

iratanyagaink tervszerű digitalizációja. Ez a munka a 2023. esztendőben is tovább folytatódott (lásd a beszámolóban). Reményeink szerint ez a továbbiakban is folytatódni fog a 2024. évben.

V. Iratrendezés

A központi épületben a város legrégebbi iratainak többsége még az ún. régi típusú, nem savmentes dobozokban van elhelyezve, ezek átdobozolása – a fent említettek szerint – folytatódik. Az önkormányzattól átvett iratok kb. egyharmada még szintén a hagyományos dosszié rendszerű mintaállványozásnak megfelelően van kezelve. Ezeket az év során mintaállványozzuk, savmentes irattári dobozba helyezzük át, és a rendezést követően új raktári jegyzék készül róluk. Ebben az évben a *FileMaker* program adatvesztés nélküli Excel táblázatba történt konvertálásával immáron darabszinten tudjuk rendezni a városi építési iratokat. Ez az ügyfélszolgálat zökkenőmentes működése szempontjából lesz fontos.

Emellett az említett digitalizációt megelőzően a kijelölt iratanyagokból adatbázist építünk. Ez két szempontból is fontos. Egyrészt ezzel darabszintre tudjuk emelni az iratok rendezettség fokát, másrészt az adatbázis segítségével a digitalizált anyaghoz megfelelő *metarekordok* is készülnek.

VI. Iratselejtezés

Folytatódik a selejtezésre érett iratanyag kiválogatása. A selejtezésnél is elsőbbséget élveznek a tanácsi korszak iratai, valamint a rendszerváltozás után felszámolt iratképzők, városi intézmények már átvett iratai. A múltban, éppen a felszámolás következtében meg nem selejtezett állapotban kerültek be intézményünkbe iratok. A felszámoló többnyire nem törekedett a levéltári törvény betartására, így számos levéltári értékkel nem bíró iratot őrzünk, egyben több, ún. „párhuzamos” irat is található állományunkban. Ezek szakszerű megselejtezése folyamatos feladataink közé tartozik.

Az átkerült iratok egy része nézetünk szerint nem képez maradandó értéket, és csak a korábbi selejtezési hiányosságok miatt kerültek be levéltárunkba.

VII. Segédletkészítés

A levéltár az elmúlt években megteremtette azokat a levéltári és kutatási segédleteket, amelyek a szakmai elvárásoknak megfelelnek és alkalmasak a kutatók tájékoztatására.

A levéltár folytatja a 2020-ban elkezdett új számítógépes nyilvántartási rendszer kiépítését. Ez kizárólag a magyarországi városi levéltárakra vonatkozik, amelybe nem tartozik bele Budapest Főváros Levéltára. De – részben pályázati pénzből – kifejezetten ennek a levéltárnak a támogatásával valósítjuk meg ezt a feladatot. Ezzel levéltárunk lényegében csatlakozik az ország többi közlevéltárához. A későbbiek során e nyilvántartás segítségével lehetőség lesz arra is, hogy a statisztikai jelentésekben szereplő adatok ezzel összefüggően kerüljenek az ismétlődő beszámolókbba, munkatervbe.

A levéltár számos jelentős értékkel bíró forrással rendelkezik, például céhszabályzatokkal. Ezek kiadását a 2024. esztendőben is szeretnénk tovább folytatni.

VIII. Kutató- és ügyfélszolgálat

A levéltár a tudományos kutatók kiszolgálása kapcsán előnyben részesíti a város történetével foglalkozó ügyfeleket. Ezt részben amiatt is tesszük, mert számos olyan kiadvány van előkészület alatt, amikhez ezen kutatások elengedhetetlenek.

Az ügyfélszolgálat zavartalanul folyik, mivel itt a személyes részvétel nem feltétel. A nagy mennyiségben átvett, sok tekintetben jogbiztosító iratok rendezésével elő kívánjuk segíteni az ügyfélszolgálat precíz és pontos működését, hiszen a telephely látja el az ügyfélszolgálati megkeresések közel 60%-át. A tervdokumentáció hasznosításának ügye egy több éve kidolgozott javaslat az önkormányzat felé, amely nem csupán a levéltárat érintené, hanem magát a fenntartó önkormányzatot és az alá tartozó intézményeket is. A levéltár ugyan továbbra is fenntartja ez ügyben javaslatait, azonban tekintettel a helyi jogalkotás problémáira, itt bevételt nem tervezünk. A kinti telephely dolgozói már folyamatosan kint tartózkodnak a Műszaki Fióklevéltárban, ezzel lehetővé vált, hogy a gyakori igénybevételnek megfelelően a szükséges reponálások is rendben végbemenjenek.

A szolgáltatási funkciók megerősítéséhez alapvetően állampolgári érdek fűződik. A történeti értékű iratok egészen a rendszerváltozásig a levéltárba kell, hogy kerüljenek. Felülemelkedve „a történeti érték fogalmán”, ki kell mondani, hogy a levéltárat éppen a napi ügyvitel miatt keresik fel a leggyakrabban (bizonyítvány-másolatok, telekkönyvi végzések, tervrajzok stb.). Az iratok átvétele, annak megőrzése és az abból való szolgáltatás egy olyan nélkülözhetetlen feladat, amelyet a levéltár eleve jobban lát el, mint sok esetben ezen iratok megtermelői és jogutódai.

A központi épület kutatószolgálat a jelenlegi munkatársi gárdával továbbra is biztosítható, itt növekedéssel 2024-ben nem számolunk, nem is számolhatunk. Miután a városi levéltár Magyarország kis létszámú levéltáraihoz tartozik, általános követelmény, hogy mindenki értsen egy kicsit a másik szakterületéhez is. A családfakutatások egy része már most is internetes megjelenés alapján történik.

IX. Kiadványkészítés

Ebben az évben ismét szeretnénk a régi metódus szerint kiadni a *Győri Tanulmányok* 46. számát.

A levéltár kiadványpolitikájával eddig is törekedtünk arra, hogy ezek bemutatása, ismertetése és árusítása elsősorban az évente megrendezésre kerülő *Győri Könyvszalonon* történjen. Hiszen ez egy nagy nyilvánosság mellett zajló esemény, amelyet eddig és ezután is ki kell használnunk. Természetesen kiadványainkat minden alkalommal bemutatjuk és árusítjuk az évente megrendezett *Győri Levéltári Napon*.

2024-ben megjelenésre előkészített kiadványok:

1. *Győri Tanulmányok* 2024/46.
2. *Győri céhes kiváltságlevelek a 16–18. századból*. III. kötet.

Mindezek mellett egyéb városi kiadványokban is tervezzük részvételünket, mint közreműködő vagy tanácsadó.

X. Közművelődés

Levéltárunk a helyi társlevéltárakkal összefogásban ez évben is megszervezi a levéltári napokat, amelyeken munkatársaink is előadóként fognak részt venni.

Továbbra is szeretnénk részt venni azokon a hagyományos nyári rendezvényeken, melyeknek egyik alrendezvénye a *Nyitott Levéltári Programok* keretében valósul meg. Emellett fontosnak tartjuk, hogy a Budapest Főváros Levéltára által rendezett úgynevezett *Levéltári Pikniken* is megjelenjünk.

Ugyancsak a kezdetektől fogva részt veszünk az *Ünnepi Könyvhét* rendezvényén és a *Győri Könyvszalonon*.

Az utóbbi időben megnövekedett az igény a különböző oktatási intézményekben arra, hogy egyrészt levéltári látogatásokat tegyenek, másrészt saját intézményükben rendkívüli történelemórát tartsanak, amelyen a várostörténet egy-egy fontos szakaszát lehet a tanulóknak feleleveníteni. Levéltárunk ebben az évben is szeretné ezt folytatni. Másrészt folytatódni látszik a vármegyei *Polgári Védelmi Szövetség* által szervezett úgynevezett *Vakondtúra* programja, amelynek egyik állomása levéltárunk pincéje és Géczy Julianna tragikus története.

Mindezekon túl szeretnénk tovább folytatni a beszámolóban már említett együttműködési szerződések kötését társintézményekkel. Mind a határainkon belül, mind azon kívül is. Fontosnak érezzük még, hogy a Győrre vonatkozó, ám nem a városi, illetve a vármegyei levéltárban található iratanyagokat is felkutassuk, és lehetőség szerint a nyilvánosság elé tárjuk.

XI. Szakkönyvtár

Az állománygyarapítási munkát a korábbi gyakorlatnak megfelelően folytatjuk. Ennek fedezetét részben a költségvetésünk biztosítja, részben cserekiadványokkal is bővül az állomány. Emellett pályázati úton is szeretnénk ebben az évben is, amennyiben lesz ilyen pályázati felhívás, gyűjteményünket gyarapítani.

A szakkönyvtár a levéltár munkatársainak biztosít betekintést, elsősorban tudományos munkatársainknak nyújt segítséget.

Korábbi kiadványaink teljes egészében hozzáférhetőek az Archív Portálon, ami 2010-ig tartalmazza az addig megjelenteket. Folyamatosan dolgozunk azon, hogy az elmúlt időszakban keletkezett köteteink is elérhetők legyenek az internetes kutatók számára.

A levéltár honlapja

A levéltár honlapja régóta üzemel. A tartalmi részeket folyamatosan fejleszteni kell. Az elmúlt időszakban számos levéltári kiadvány jelent meg, melyek már nem kaphatók. Újbóli kiadásuk nem célszerű, de törekszünk rá, hogy digitális formában hozzáférhetővé váljanak.

Figyelemmel arra, hogy a laikus felhasználók ma már többnyire nem a honlapot, hanem inkább a közösségi oldalakat használják, a levéltár létrehozta ilyen jellegű saját elérhetőségét, amely naprakész, s nagyon sok látogatója van. Ennek fejlesztése, új tartalmakkal való feltöltése

állandó, kiemelt feladat. Az elmúlt 29 évben számos olyan rendezvényt, kiállítást szerveztünk, amelyről digitális fényképek, videók maradtak fenn. Ezek folyamatos feltöltése a közösségi oldalra műszakilag lehetséges, így nemcsak a jelennel, de a múlt értékeinek közzétételével is népszerűsíthetjük intézményünket, és közkinccsé tehetjük a város gazdag történelmi múltját. Ezeket a feladatokat ebben az évben is el kívánjuk végezni.

XIII. Anyakönyvi másodpéldányok kezelése

A levéltári illetékességi terület elmúlt időszakban végbement jelentős átalakítása részben új helyzetet teremtett. A továbbiakban is előfordul, hogy a nem levéltárunk illetékességébe tartozó települések hozzánk küldik az utólagos bejegyzéseket, amelyeket természetesen átjuttatunk az illetékes levéltárnak.

Az anyakönyvek UB bejegyzéseinek folyamatos vezetése mellett külön iktatjuk az Anyakönyvi Hivatal által átküldött jelentéseket.

Győr, 2024. február 19.

Bagi Zoltán Péter
levéltár-igazgató